

TWEEDE KWARTAAL SIERTEELT: HOGE GASPRIJS ZET RESULTATEN ONDER DRUK*Anita van der Knijff*

In het eerste kwartaal van 2005 trok de handel in snijbloemen en pot- en tuinplanten ten opzichte van 2004 weer iets aan. Tegenover de algemene positieve ontwikkelingen aan de opbrengstenkant stond de sterke stijging van de gasprijs. Deze trend heeft zich in het tweede kwartaal doorgezet.

Hogere veilingomzet

In het tweede kwartaal was, net als in het eerste kwartaal, de omzet van snijbloemen en kamerplanten uit Nederland aan de bloemenveilingen hoger dan in dezelfde periode in 2004. De omzet van kamerplanten lag in het tweede kwartaal maar liefst 11% hoger, waardoor over het eerste halfjaar gemeten de omzet een plus liet zien van ruim 5% (tabel 1). Bij snijbloemen bleef de omzetstijging in het tweede kwartaal beperkt tot 1%, maar over het eerste halfjaar is deze ruim 3%. De omzetstijging bij zowel snijbloemen als kamerplanten is het gevolg van hogere gemiddelde opbrengstprijzen. Het aantal verkochte snijbloemen en planten liep iets terug.

Tabel 1 Ontwikkeling veilingomzet, aantal verkochte stuks en gemiddelde opbrengstprijz per productcategorie, januari t/m juni 2005 a)

	Omzet		Aantal verkocht		Gemiddelde prijs	
	Totaal (mln. euro)	mutatie tov 2004 (%)	stuks (mln.)	mutatie tov 2004 (%)	2005 (ct /stuk)	2004 (ct/stuk)
Snijbloemen	1.014	3,3	4.488	-1,0	0,23	0,22
Kamerplanten	564	5,4	434	-1,7	1,30	1,21
Tuinplanten	169	2,7	273	-4,3	0,62	0,58

a) exclusief import.
Bron:VBN.

Snijbloemen

In het eerste halfjaar is de gemiddelde opbrengstprijz voor snijbloemen ruim 4% hoger dan in dezelfde periode vorig jaar. Van de qua veilingomzet belangrijkste snijbloemen stegen de prijzen voor chrysanten (tros en geplozen), cymbidium en gerbera meer dan gemiddeld. De prijsstijging voor troschrysanten is deels toe te schrijven aan een daling van de aanvoer, maar er is ook sprake van enig prijsherstel. Voor roos zijn de opbrengstprijzen in het tweede kwartaal ten opzichte van het eerste kwartaal aangetrokken. De gemiddelde opbrengstprijzen van kleinbloemige en grootbloemige rozen lagen over het eerste halfjaar nog wel iets onder het niveau van 2004 (-0,3%). Dat is wel een stuk beter dan in het eerste kwartaal, toen de opbrengstprijzen bijna 5% lager waren. Dit neemt niet weg dat de prijzen voor roos ook dit jaar weer onder druk staan, zeker wanneer rekening wordt gehouden met het feit dat er meer grootbloemige rozen werden aangevoerd. De gemiddeld hogere opbrengstprijzen voor tulp in het eerste kwartaal wisten in het tweede kwartaal geen stand te houden, waardoor de gemiddelde opbrengstprijz in het eerste halfjaar onder het niveau van 2004 uitkwam.

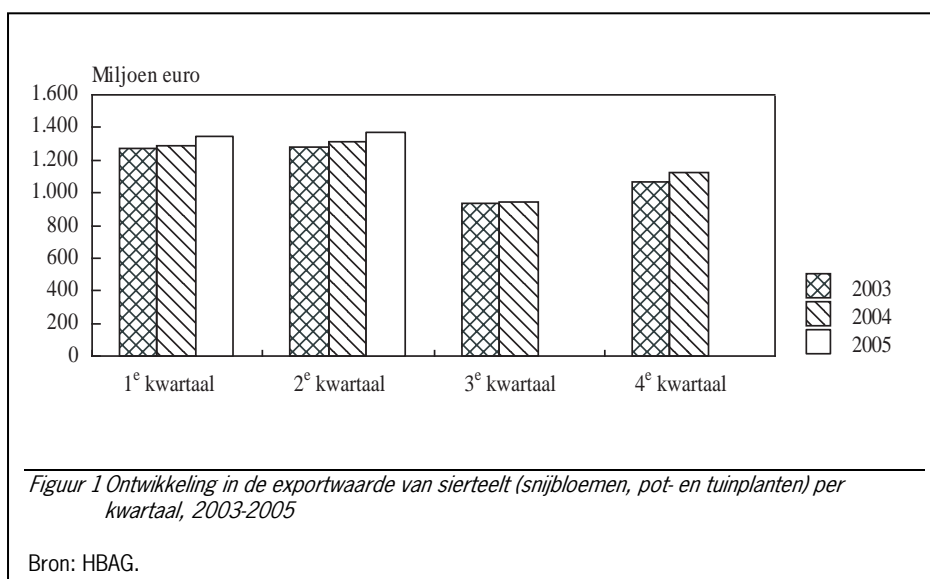
Kamer- en tuinplanten

Bij de kamerplanten lijkt er geen eind te komen aan de populariteit van phalaenopsis. Ondanks een toename van de aanvoer met 21%, steeg de gemiddelde prijs met 8%. Hierbij moet opgemerkt worden dat meer planten van een betere kwaliteit, waaraan ook hogere productiekosten verbonden zijn, aangevoerd werden. Ook de omzet van anthurium en hydrangea nam het eerste halve jaar bovengemiddeld toe. Kalanchoe, de

qua veilingomzet tweede kamerplant, wist wel een omzetstijging te realiseren, maar moest een prijsdaling van 3% incasseren. Tot de productgroep tuinplanten behoren zowel perk- en kuipplanten als boomkwekerijproducten. De totale omzet van deze productgroep nam het eerste halfjaar met bijna 3% toe. Viool, nummer drie op de ranglijst, kende een beter seizoen dan in 2004. Door een lagere aanvoer wisten de prijzen zich te herstellen. Bij de lijstaanvoerder, pelargonium, leidden lagere prijzen en een kleinere aanvoer echter tot een daling van de omzet.

Stijging exportwaarde

De exportwaarden van snijbloemen en van pot- en tuinplanten bedroegen in het tweede kwartaal van 2005 respectievelijk 806 en 563 miljoen euro. De exportwaarde van pot- en tuinplanten lag in het tweede kwartaal bijna 10% hoger dan in het tweede kwartaal van vorig jaar. Over het eerste halfjaar bedraagt de exportgroei 6,5%. Bij snijbloemen bleef de stijging van de exportwaarde in het tweede kwartaal beperkt tot ruim 1%, maar over de eerste zes maanden van het jaar kan een plus van ruim 3% genoteerd worden. Per saldo steeg de totale exportwaarde van snijbloemen en pot- en tuinplanten in het eerste halfjaar met ruim 117 miljoen euro tot bijna 2,7 miljard euro (+4,5%) (figuur 1). Deze groei is beduidend hoger dan vorig jaar, toen in het eerste halfjaar een groei van 1,8% gerealiseerd werd. Bij pot- en tuinplanten noteerde de export naar alle belangrijke afzetlanden in het eerste halfjaar een plus. Bij snijbloemen was dat niet het geval. De export naar Duitsland, verreweg het belangrijkste afzetland met een aandeel van ongeveer 30% van de snijbloemenexport, nam met bijna 14 miljoen euro af tot 513 miljoen euro. Echter nam de export naar het Verenigd Koninkrijk, het tweede exportland, met 8% bovengemiddeld toe. Ditzelfde geldt voor de export naar Italië (+14%) en België (+10%). De export naar de Verenigde Staten van Amerika nam als gevolg van de dure euro opnieuw af (-9%).

Zeer sterke stijging energiekosten

De wereldolieprijs, waaraan de gasprijs is gekoppeld, is in het tweede kwartaal opnieuw gestegen. In hoeverre telers deze prijsstijging direct in hun portemonnee gevoeld hebben, is afhankelijk van het contract met hun gasleverancier. Dat de effecten groot kunnen zijn, blijkt uit het feit dat de variabele gasprijs bij één van de grootste gasleveranciers aan de tuinbouw in het tweede kwartaal van 2005 liefst 5 eurocent per m³ hoger is dan in het tweede kwartaal van 2004: 15,5 eurocent per m³ tegenover 10,4 eurocent per m³, een stijging van bijna 49%. Hoewel in het tweede kwartaal circa 20% van het totale gasverbruik op jaarbasis wordt verbruikt, tikken dergelijke stijgingen hard door in de totale kosten. Naast de gasprijs zijn ook andere

factoren van invloed op de totale energiekosten, waaronder de buitentemperatuur. Het tweede kwartaal startte net als vorig jaar met een zachte maand april. Ook de maanden mei en juni waren relatief zacht en zonnig, waarbij juni zelfs als zeer warm getypeerd kan worden. Het effect van deze klimatologische omstandigheden op de totale energiekosten valt echter in het niet bij het effect van de hoge gasprijs.

Bedrijfsresultaat onder druk

De hierboven geschetste ontwikkelingen geven aan dat de stemming in de sierteeltsector in het tweede kwartaal niet echt verbeterd is ten opzichte van het eerste kwartaal. De aantrekkende handel in snijbloemen en pot- en tuinplanten geeft de telers hoop dat de markt zich aan het herstellen is, al staan de prijzen van sommige producten nog steeds flink onder druk. Echter, deze hoopvolle stemming wordt grotendeels tenietgedaan door de zorgen die er zijn om de alsmaar stijgende gasprijs en daarmee hoge kosten voor energie. Per saldo staan daardoor de resultaten van veel bedrijven onder druk. Dit komt tot uiting in een consolidatie of verslechtering van de bedrijfsresultaten ten opzichte van het eerste halfjaar in 2004. Uiteraard zijn er ook uitzonderingen en weten bepaalde bedrijven in 2005 hun bedrijfsresultaten wel te verbeteren.